Op bezoek bij Freedom Press, meer dan 125 jaar radicale literatuur

Door Tommy Ryan

- Verschenen: 2012
- Bron: Buiten de Orde #2, 2012

Op bezoek bij Freedom Press, meer dan 125 jaar radicale literatuur

Freedom Press is een anarchistische uitgeverij gesitueerd in Londen en bestaat uit een krant – Freedom – een boekenwinkel en een uitgeverij.

De Freedom Press boekwinkel[1], te vinden in Oost Londen in de wijk White Chappel, bevindt zich inmiddels al weer 16 jaar op de huidige locatie. Het pand wordt grotendeels gerund door vrijwilligers en naast de boekwinkel van het uitgeverijtje huisvest het pand ook nog andere politieke groepen. Waaronder *Corporate Watch*[2], een onderzoeksgroep die zich bezig houdt met monitoring, analyse en het bestrijden van de macht van grote bedrijven, en het Green and Black Cross[3] dat activisten ondersteunt in hun strijd door middel van juridische, fysieke en mentale ondersteuning.

Een klein stukje geschiedenis

Freedom Press is ontstaan uit het blad 'Freedom' dat alweer meer dan 125 jaar bestaat. Het blad, dat in begin van de jaren '80 van de 19de eeuw werd opgericht, kwam voort uit een gevoel van noodzaak voor het oprichten van een geheel anarchistische krant. Er waren in die tijd al veel socialistisch georiënteerde kranten waarbinnen anarchisten actief waren. Maar voor de anarchistische beweging zelf ontbrak een eigen krant.

Uiteindelijk werd er, na het vormen van de 'Circel van Engelse anarchisten' in 1885, werk gemaakt van het opzetten van een anarchistische krant genaamd Freedom. Hierbij hebben onder andere Peter Kropotkin en Charlotte Wilson een belangrijke rol gespeeld. En uit de samenwerking van deze en nog meer actieve mensen ontwikkelde zich al snel ook Freedom Press. Waarmee – naast de krant – er nu ook een bijdrage werd geleverd aan het drukken en verspreiden van radicale libertaire literatuur. Hieronder bevonden zich onder andere een van de eerste uitgaven van Peter Kropotkin en Errico Malatesta.

Toen de Spaanse Burgeroorlog uitbrak heeft Freedom Press een belangrijke rol gespeeld bij het verspreiden van nieuws en propaganda voor de Revolutie in in Spanje. Hiermee droeg het ook bij aan een nieuwe impuls voor de anarchistische beweging in Groot Brittannië en de rest van de wereld die op dat moment het zwaar te voor duren had onder de aantrekkingskracht van, en repressie door autoritair communisme en fascisme. Tijdens de Eerste en Tweede Wereldoorlog heeft Freedom Press

zich veel bezig gehouden met het schrijven en uitgeven van antimilitaristisch materiaal hetgeen in 1945 tot een inval kwam bij de uitgever. Hierbij werden 3 mensen van de redactie gearresteerd voor het ondermijnen van de belangen van 'Zijne Majesteits Strijdkrachten'.

Heden ten dage

Recentelijk is de krant Freedom van een tweewekelijkse uitgave overgaan tot een maandblad. De krant bied, naast aankondigingen en verslagen van acties, nieuws en reflecties vanuit een anarchistisch perspectief. Het drukwerk dat vroeger zelf werd gedaan wordt inmiddels uitbesteed aan de drukkerij 'Aldgate Press'. Een coöperatieve drukkerij die is opgericht met de inspanningen van Vernon Richards. Een ander prominent anarchist. Freedom Press houdt onder andere werken van Kropotkin, Malatesta, Rudolph Rocker, Alexander Berkman and Colin Ward in druk. En ook zijn ze verantwoordelijk voor materiaal over de geschiedenis van de Spaanse Revolution, de Makhno-beweging en biografiën over Zapata, Bakoenin, George Orwell, Willliam Godwin en William Blake en het nieuwe Anarchist Quiz Book.

Bij mijn bezoek aan de boekwinkel afgelopen april heb ik een kort interview afgenomen bij Freedom Press over de boeken die ze laten drukken, het functioneren van de organisatie en hun connectie met de anarchistische beweging en samenleving.

Jullie drukken en herdrukken met Freedom Press boeken. Ik zag dat er een aantal nieuwe uitgaven bijlagen die er erg goed uitzagen. Hoeveel uitgaven doen jullie ongeveer per jaar? En op wat voor een oplage laten jullie ze drukken?

Bedankt, we zijn zelf ook erg blij met de nieuwe uitgaven. Ze zien er een stuk aantrekkelijker uit dan onze oudere. We doen ongeveer 2 uitgaven per jaar. En deze laten we tegenwoordig op een oplage van tegen de 300 drukken. Voorheen deden we grote bestellingen van 2000 boeken maar dit kost erg veel geld en het duurt erg lang voordat je het kapitaal dat er in zit terug komt. Als het überhaupt al terug komt.

Ik heb veel historische klassieke werken gezien bij hetgeen dat jullie laten drukken. Hoe zit het met hedendaagse schrijvers en hedendaagse analyses en onderwerpen? En wat zijn eigenlijk de criteria voor iets om gedrukt te worden?

Voor hedendaagse dingen staan we ook zeker open. Wat we proberen is om de klassiekers sowieso beschikbaar te houden. Maar we doen ook nieuwere dingen. Zo hebben we recentelijk een nieuwe heruitgave gedaan van 'Tin Tin – Breaking Free'[4]; een 'nieuwe oude'.

Wat een belangrijk criterium is voor een hedendaagse titel is dat deze niet te snel dateert. Dat wil namelijk nog al eens gebeuren en dan zit je al snel met een enorme bulk aan boeken die niet meer relevant zijn. Daar zijn we wel voorzichtig mee want dat kan al snel resulteren in een financiële strop en dozen met boeken waar je niet van af komt.

Dan even iets heel anders. Waar komen jullie financiële stromen vandaan?

De drukgelden komen vooral van donaties. Er zijn mensen lid van Freedom Press en op die manier onze initiatieven steunen. Daarnaast zijn er ook behoorlijk wat rijke oude anarchisten die geld hebben nagelaten aan Freedom Press, dat is ook een belangrijke bron van kapitaal.

Hoe functioneert de organisatie van Freedom Press logistiek en organisatorisch?

We zijn een collectief van 12 mensen op het moment. Daarbinnen zijn verschillende werkgroepen zoals de club die het krantje Freedom maken. Hierbinnen zitten dan weer de reactie etc. Daarnaast zijn er dan de vrijwilligers voor het draaien van de boekwinkel en een comité dat verantwoordelijk is voor de selectie van nieuwe titels om uit te geven.

We proberen een brede afspiegeling te zijn van het anarchistische spectrum, al blijft dat lastig. We hebben bijvoorbeeld nog wel een oude 'Stirnerite' maar zijn verder vooral anarcho-syndicalisten of anarcho-communisten. Al is het uiteraard altijd veel ambiguer dan de termen doen denken.

Aan vrijwilligers hebben we op zich geen tekort. Er zijn redelijk veel nieuwe mensen die willen helpen met het draaien van de winkel. Het inwerken zelf gaat soms wat chaotisch, maar we willen graag dat mensen ook snel kunnen beginnen en ze niet eerst elke hoek van de winkel laten zien voordat ze iets mogen gaan doen. En dat werkt redelijk goed zo. Wat wel jammer is, is dat er niet echt mensen te porren zijn om de krant Freedom op straat te verkopen. Dat zou erg goed zijn voor de zichtbaarheid en bekendheid van de ideeën.

Wat betreft de organisatie en het kiezen van welke titels we gaan uitgeven werkt het als volgt: we hebben een werkgroep die zich bezig houd met materiaal om uit te geven. Deze bestaat uit 5 mensen. Zij overleggen opties en doen uiteindelijk een voorstel aan de hele club van Freedom Press. Binnen deze kring wordt er vervolgens een besluit gemaakt. Dit doen we meestal op basis van een consensusmodel. Maar het komt ook wel eens voor dat we bij dingen over gaan tot stemmen met bijvoorbeeld een meerderheidsmodel. Toch is het dan wel zo dat we proberen te kijken hoe we dan tot een oplossing komen waar iedereen tevreden mee is.

Een ander fenomeen waar je het over had, en dat me wel bekend klinkt, is effect en de relatie tussen gematigdheid en klassenverschil. Kun je hier iets over vertellen?

We hebben nog wel eens dat er meer liberaal georiënteerde mensen zijn die willen vrijwilliggen. Dit kan best veel invloed hebben op de lijn van een collectief. Meestal is het zo dat middenklasse mensen meer vrije tijd en geld hebben. Dat gaat vaak gepaard met een meer liberale houding in contrast met de meer de revolutionair georiënteerde mensen. Met hen sluipt er dan nog wel eens een flinke dot reformisme en gematigdheid in omdat er voor hen soms minder noodzaak is voor strijd vanwege hun sociale positie. Een conflict kan dan soms opeens van binnenuit ook tegen worden gewerkt waar het soms juist van groot belang is dat deze plaats vind. Dit is voor mij ook herkenbaar. Het is belangrijk om als collectief hier voor te waken want anders kunnen revolutionaire perspectieven soms snel verwateren en ook bijvoorbeeld vrijblijvendheid in je organisatie sluipen. Wat voor de toekomst grote negatieve gevolgen kan hebben.

Is er met de huidige maatschappelijke onrust in Engeland – buiten jullie gangbare schare aan bezoekers – een stijging te zien in het aantal mensen uit andere delen van de samenleving die de boekwinkel weten te vinden? Zoals bijvoorbeeld mensen uit de studentenbeweging, migrantengemeenschappen, jonge nieuwe enthousiaste of gedesillusioneerde* Occupiers*?

Dat zou ik graag willen, maar onze locatie zit nogal tegen. Vanwege de smalle steeg en de gemeente die moeilijk doet om een bord dat we buiten op straat hadden staan zijn we wat lastig te vinden. Een betere locatie aan de straat zou ons zo twee keer zo veel bezoekers opleveren denk ik.

Iets als de *London Anarchist Bookfair* die jaarlijks is, zou echter wel eens drukker kunnen gaan worden. Hier word namelijk ook erg veel promotie voor gemaakt en het is een redelijk laagdrempelig evenement. Afgelopen jaren kwamen hier tegen de 2500 bezoekers op af.

Ik hoorde dat een aantal van jullie werknemers naast de activiteiten binnen Freedom Press ook nog bezig zijn met andere activiteiten. Kan je hier iets over vertellen? Wat betekend dit bijvoorbeeld voor de connectie met andere activisten en groeperingen?

Ikzelf en mijn collega hier zijn ook betrokken bij *Green and Black Cross (GBC)*. Een voortvloeisel uit de 'Milbank'[5] demonstratie in november. We merkten dat er een behoefte was aan meer steun voor de anti-bezuinigingsprotesten en de klimaatbeweging. Het GBC opereert op basis van solidariteit, wederzijdse hulp en is non-hiërarchisch georganiseerd.

Deze groep doet onder andere observatie tijdens protesten bij arrestaties etc. We delen flyers uit om mensen op hun rechten te wijzen en hoe ze zichzelf kunnen verweren tegen politie en justitie. En we ondersteunen mensen die opgepakt zijn in de aanloop naar en tijdens hun rechtszaak.

Tijdens de grootschalige rellen in juli werden er zo'n 4000 mensen gearresteerd. Hiervan hebben we er een aantal goed kunnen helpen. Hetzelfde geld voor de studenten- en vakbondsdemonstraties van de afgelopen tijd. Hierbij hebben we ongeveer 250 mensen ondersteund, waarvan er uiteindelijk 15 zijn veroordeeld. Dit zou aanzienlijk hoger zijn als we hen niet hadden ondersteund. Mensen lijken de weg voor ondersteuning redelijk goed te vinden als ze in de problemen zitten.

Hoe zit het met de weg van het* Green and Black Cross *naar de anarchistische beweging voor deze ondersteunde mensen?

Het lijkt er op dat er best ook een aantal zijn die de weg uiteindelijk naar de beweging weten te vinden. Het is niet ons hoofddoel uiteraard, we willen mensen steunen in hun strijd. Maar uiteindelijk hoop je uiteraard dat dat ook de andere kant op werkt.

Ja het is altijd tof om te zien dat mensen een medestander in je zien en geïnteresseerd raken in je ideeën.

Inderdaad. Een voorbeeld is dat er recentelijk nog een jongen die bij een bekladding van een beeld van Winston Churchill een fikse straf had gekregen en hierbij ondersteund werd door ons. Hij is nu al een tijd erg actief binnen verschillende anarchistische initiatieven.

Voetnoten

- [1] Meer info over Freedom Press en hun uitgaven is te vinden op www.freedompress.org.uk
- [2] Voor meer info over Coporate Watch: www.corporatewatch.org.uk
- [3] Voor meer info over Green and Black Cross: www.greenandblackcross.org
- [4] Een zelf uitgegeven onofficiële en radicale Kuifje
- [5] De Milbank-protesten waren onderdeel van een reeks studentenprotesten in Groot Brittanië tegen de invoering van torenhoge schoolgelden. Met het ingevoerde systeem zijn inmiddels voor sommige studies 10.000 euro instapkosten gemoeid waardoor het klassenverschil in het Verenigd Koninkrijk enkel groter dreigt te worden.

From:
https://anarchisme.nl/ - **Anarchisme.nl**

Permanent link:
https://anarchisme.nl/namespace/op_bezoek_bij_freedom_press?rev=1571220879

Last update: **16/10/19 10:14**